INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	1
2.	Werkwijze en werkzaamheden	3
	2.1. Plan van aanpak	3
	2.2. Werkprogramma Matching 2000	3
	2.3. Werkgroepbijeenkomsten	5
	2.4. Inventarisatie in de markt: klankbordgroepen	7
3.	Resultaten	8
	3.1. Klankbordgroepen	8
	3.2. Deelproject 'Verwaarding'	9
	3.3. Slot	10
4.	Conclusies en vervolg	11
5.	Aanbevelingen	13
6.	Bijlagen	14

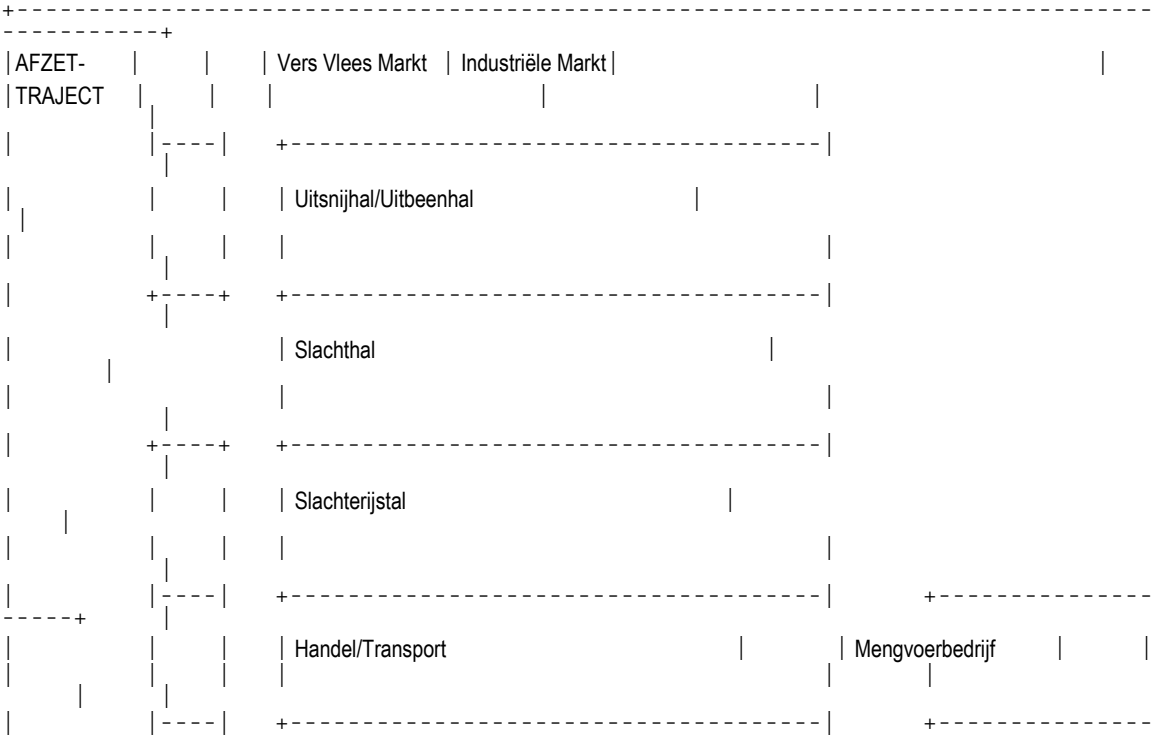
1. INLEIDING

De kwaliteit van varkensvlees is nogal variabel. Oorzaken zijn de diverse factoren die van invloed zijn op het varken en het vlees; vanaf geboorte van het varken tot het moment van consumptie van het vlees.

Variatie in de vleeskwaliteit is op zichzelf geen probleem. Wel een probleem is de onvoorspelbaarheid van de variatie en de duidelijk ongewenste kwaliteit. De verschillende schakels in de productieketen voor varkensvlees worden regelmatig geconfronteerd met ongewenste kwaliteit. Hiervoor worden extra kosten (faalkosten) gemaakt en/of gaan potentiële opbrengsten verloren. Dus *slechte kwaliteit leidt tot extra kosten en/of minder opbrengsten* in de productiekolom en gaat ten koste van de marge van de desbetreffende schakel(s).

In de productieketen voor varkensvlees bevindt de slachterij zich op een scharnierpunt. In deze schakel van de productieketen wordt het varken vlees. Om de gewenste kwaliteit aan afnemers van varkensvlees (afzettraject) te kunnen leveren is afstemming met de producenten van varkens (aanvoertraject). Geconstateerd is dat er veel kennis in de primaire sector aanwezig is om de kwaliteit van de varkens en/of het varkensvlees te beïnvloeden. Het doel van het project Matching 2000 is om deze kennis meer en meer te benutten om *vanuit het aanvoertraject in te kunnen spelen op de kwaliteitseisen van het afzettraject*.

Schema Keten:

In de onderhavige rapportage wordt in het kort uiteengezet wat het resultaat is van het project Matching 2000 fase 1.

De bevindingen tot op heden geven aan dat het zeker mogelijk lijkt een systematiek, werkwijze en organisatie te ontwikkelen waarmee in de keten de centrale probleemstelling van het project **'Hoe kunnen vleesvarkens in het aanvoertraject getypeerd worden zodat sturing mogelijk is naar eisen gesteld vanuit de slachterij en (internationale) afzet?'** te beantwoorden.

In deze rapportage doet het projectteam verslag van achtereenvolgens:

2. Werkwijze en werkzaamheden:
   - plan van aanpak;
   - werkprogramma;
   - werkgroepbijeenkomsten;
   - inventarisatie in de markt;
   - deelproject 'verwaarding'.
3. Resultaten
4. Conclusies en vervolg
5. Aanbevelingen
6. Bijlagen

2. WERKWIJZE EN WERKZAAMHEDEN

2.1. Plan van aanpak

SturkoMeat B.V. heeft het project "Matching 2000" opgezet om na te gaan waar er praktische mogelijkheden liggen, om de variatie in kwaliteit van (varkens) vlees beter stuurbaar/beheersbaar te maken. Het onderzoek is gefaseerd opgezet. Op dit moment wordt fase 1 afgesloten en wordt fase 2 van het onderzoek voorbereid.

Voor het onderzoek in fase 1 is een werkgroep geformeerd waarin vertegenwoordigers van bedrijven en kennisinstellingen participeren. In de werkgroep is praktijkkennis (SturkoMeat B.V., Sondag Voeders B.V., Nederlands Varkensstamboek en Provimi B.V.) en theoretische kennis (TNO, Proefstation voor de Varkenshouderij (PV) en ID-DLO (het voormalige IVO) vertegenwoordigd (zie bijlage projectorganisatie).

Samengevat zijn de activiteiten in fase 1:

a) Inventarisatie waar er in het afzettraject (slachthal tot consument) mogelijk faalkosten en gederfde opbrengsten gemaakt worden (= productietechnisch marktonderzoek). Deze inventarisatie is uitgevoerd door middel van interviews met verschillende bedrijven die actief zijn in de Vers Vlees markt, de industriële markt en met de slachterij.

b) Inventarisatie van bestaande kennis (onder andere onderzoek SturkoMeat) met betrekking tot kritische invloedsfactoren in het aanvoertraject op de genoemde kwaliteitsproblemen van varkensvlees in het afzettraject.

Naar aanleiding van deze inventarisaties wordt door de werkgroep nagegaan *waar concrete mogelijkheden liggen om verbeteringen op korte termijn te realiseren*.

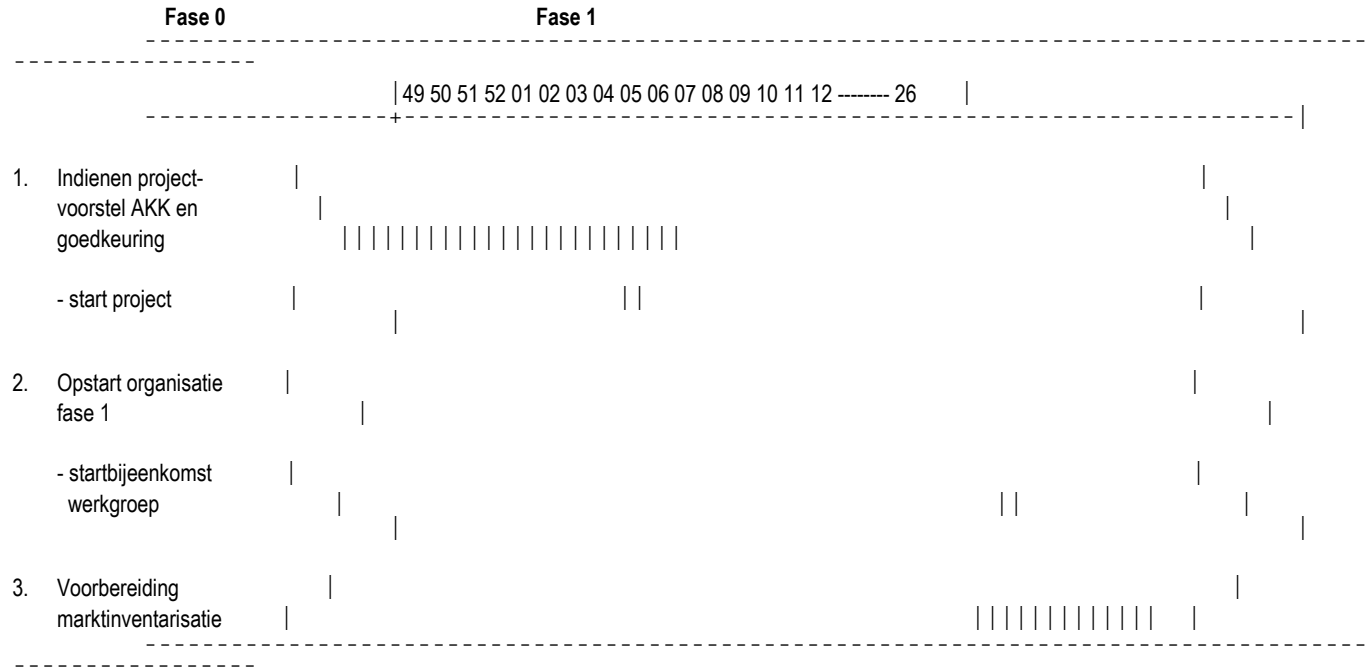
Deze mogelijkheden worden uitgewerkt in projectvoorstellen voor fase 2 en mogelijk fase 3. Hierbij wordt enerzijds gewerkt aan het ontwikkelen van aanvullende kennis en anderzijds aan het implementeren van verbetertrajecten in de huidige praktijk.

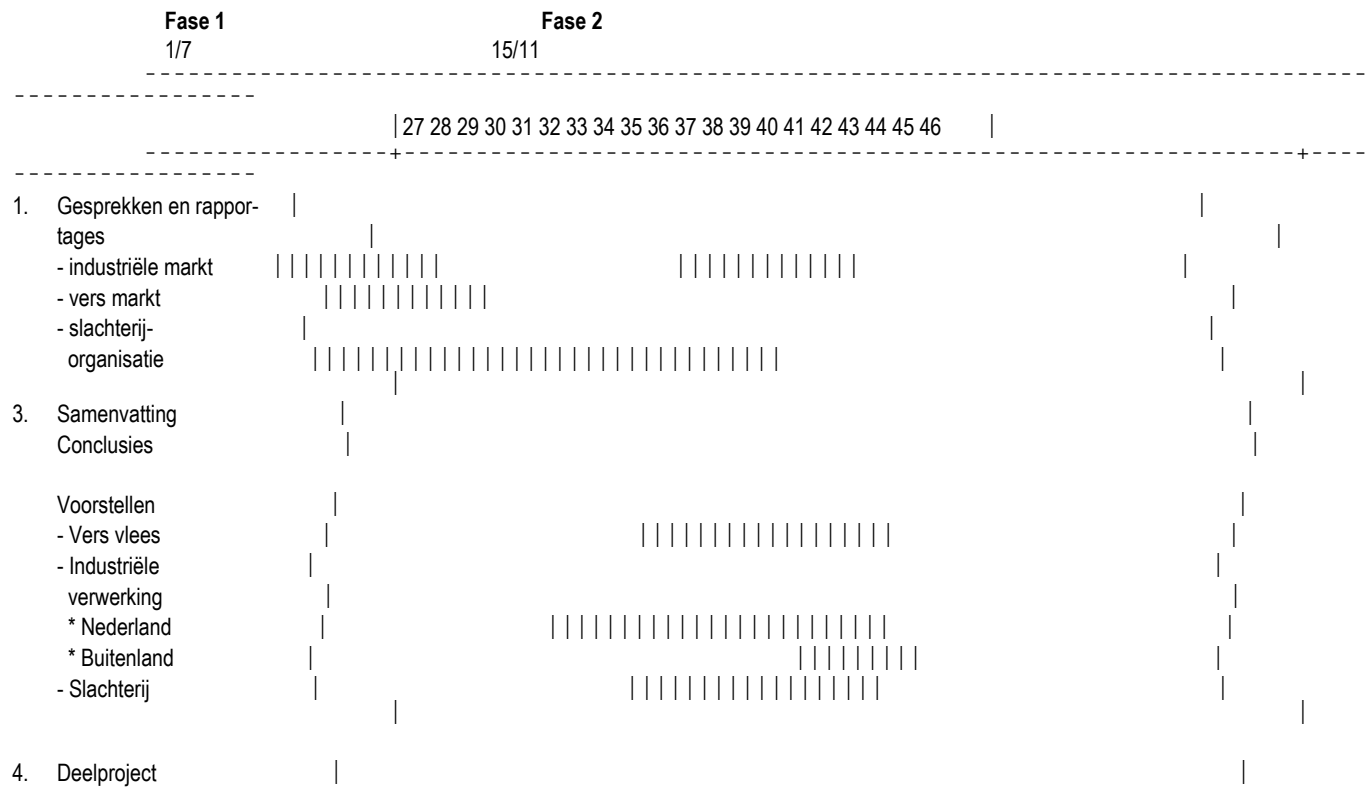
Voor alle activiteiten geldt een voortdurende wisselwerking/toetsing tussen onderzoek en praktijk. *Aansluiting op bestaande systemen is een basisvoorwaarde*.

2.2. Werkprogramma Matching 2000

Schematisch is hierbij het programma van activiteiten weergegeven zoals dat is uitgevoerd door projectteam, werkgroep en stuurgroep.

Werkprogramma 'Matching 2000'

* Ten gevolge van ontwikkelingen binnen de slachterij-organisatie is de besluitvorming pas begin 1997 gerealiseerd.

2.3. Werkgroepbijeenkomsten

Werkgroep samenstelling Eikelenboom, Huiskes, Lutskes
Steverink, Droste (projectleider), Hijl
Honderd, Enckevort, Merks, Dollekamp

Bijeenkomst	Onderwerpen/afspraken/acties
20 maart 1996	* kennismaking * relatie-ontwikkelen kennishouder project * herdefinitie projectdoel * bespreking marktpartijen
10 april 1996	* presentatie kennisinstellingen en bedrijven: - kwaliteitsklachten varkenseisen - kwaliteitseisen * samenvatting eerste inzichten 1. pH-waarde als selectiecriterium is onvoldoende en geeft ten aanzien van voorspelbaarheid in de keten. 2. De boer wordt teveel gestimuleerd via een systeem gericht op de korte termijn:

3. Er dient een koppeling gelegd te worden tussen
osten en -opbrengsten ten aanzien van de verschillende afzetkanalen.
4. Systematische analyse van klachten is noodzakelijk omdat
e basis vormen voor maatregelen.
5. "Commerciële" functionarissen in de verkoop moeten meer
zaken hebben op het vlak van de productkwaliteit om klanten "op te voeden".
acht is een echte klacht als je hem goed behandeld.

* voorbereiding klankbordgroepen

	- gespreksplanning - gesprekspuntenlijst (hierna bijgevoegd)
7 mei 1996	* Samenvatting relevante PMC's in de markt * Planning afspraken klankbordgroepen * Verdere voorbereiding gesprekken * Informatie ID/DLO over inventarisatie in de Duitse markt
4 juni 1996	* Planning en briefing gesprekken klankbordgroepen * Bespreking evaluatie proefslachtgegevens (rendement) over 1992- * Eerste presentatie deelproject optimalisatie verwaarding karkassen.
30 september 1996	* Bespreking resultaten klankbordgroepen. * Kwantificering resultaten. * Bespreking criteria ten behoeve van prioriteitsstelling: - haalbaarheid; - relevantie; - resultaatmogelijkheden. * Inventarisatie verbeteropties.
14 oktober 1996	* Selectie verbetervoorstellen.
29 oktober 1996	* Formuleren verbetertrajecten ten behoeve van verdere uitwerking.
11 november 1996	* Bespreken deelprojecten.
27 november 1996	* Bespreken vervolgproject.
16 december 1996	* Uitwerking vervolg: - Matching In; - Matching Out; - Database.
7 januari 1997	* Concretisering Matching In.

2.4. Inventarisatie in de markt: klankbordgroepen

De markt is onderverdeeld naar de volgende drie segmenten:
Vers
Industrieel
Slachterij-organisatie.

	datum	HD/MST	GH/DL	GE/RK/JH	AdB/MST/MD	Aanvang
Slachterij-organisatie						
Slachthal	7-6	MST	GH	JH	AdB	9.00 uur
Uitsnijderij	7-6	HD	GH	JH	AdB	12.00 uur
Vers Markt						
GWB A	13-6	HD	GH	JH	AdB	10.00 uur
GWB B	12-6	MST	GH	RK	AdB	9.00 uur
Grossier	12-6	HD/MST	GH	RK	AdB	10.00 uur
Industriële Markt						
Bedrijf A	5-6	HD	DL	RK	AdB	9.00 uur
Bedrijf B	11-6	MST	DL	RK	AdB	13.30 uur
Spanje	30-1	MST	DL/GH	GE of RK	Van Ginkel	

HD = Hein Dollekamp
MST = Maurits Steverink
GH = Godfried Hijl
DL = Dick Lutskes
GE = Gijs Eikelenboom
RK = Ronald Klont
JH = Jan Huiskes
AdB = Auke de Boer
MD = Marcel Droste

GWB = Grootwinkelbedrijf

3. RESULTATEN

3.1. Klankbordgroepen

Interviews met verschillende bedrijven in het 'afzettraject' leverde inzicht op in de belangrijkste kwaliteitsproblemen in de diverse productieschakels.
Het betrof hier diepte-interviews met "key-persons". Het bleek niet altijd gemakkelijk om het inzicht in kwaliteitsproblemen gekwantificeerd te krijgen.
Twee zaken waren daarvoor de belangrijkste oorzaken:

* sommige bedrijven konden eenvoudigweg geen cijfermateriaal leveren omdat ze daarover niet beschikken;
* sommige bedrijven wilden onder andere uit concurrentie-overwegingen niet tot in details op cijfers ingaan.

Toch heeft een selectieve 'na-bel-actie' vanuit de projectleiding indicaties ten aanzien van kwantitatieve gegevens opgeleverd. Deze zijn in de hieronder aangegeven scores meegenomen.

In tabel 1 en 2 zijn de belangrijkste kwaliteitsproblemen samengevat voor de Industriële markt, respectievelijk de Vers Vlees Markt.
Met de 'plussen' in de tabellen 1 en 2 wordt het belang van kwaliteitsproblemen aangegeven in de Vers Vlees Markt en de Industriële markt. Met de 'plussen' wordt ingeschat wat het bedrijfseconomische belang is en de haalbaarheid van te realiseren verbeteringen. Kwantificering van alle kwaliteitsproblemen was in beperkte mate mogelijk, aangezien 'harde informatie' beperkt beschikbaar was.

Tabel 1: Kwaliteitsproblemen in de Industriële Markt

Industriële Markt	Spanje	Bedrijf A	Bedrijf B
Vleeskwaliteit (vochtverlies, vochtbinding, eiwitgehalte, kleur, ster/propvet, geur, vetkwaliteit, textuur)	+++	++	+++
Proceskwaliteit (bloedingen + afwijkingen, uniformiteit, hygiëne)	+	+	+

\+ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn beperkt kansrijk.
++ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn kansrijk.
+++ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn zeer kansrijk.

Tabel 2: Kwaliteitsproblemen in de Vers Vlees markt

Vers Vlees	GWB A	GWB B	Grossier A	Grossier B
Vleeskwaliteit (vochtverlies, textuur/ consistentie)	+	+	+	+
Proceskwaliteit (uniformiteit, kleur, botverkleuring, hygiëne, bloedingen + afwijkingen)	++	++	++	++

\+ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn beperkt kansrijk.
++ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn kansrijk.
+++ = kwaliteitsprobleem aanwezig; verbeteringsmogelijkheden zijn zeer kansrijk.

In tabel 3 zijn de genoemde kwaliteitsproblemen indicatief omgezet naar kosten en/of gederfde opbrengsten. Opgemerkt moet worden dat deze financiële kwantificering nog onvolledig is. De genoemde kwaliteitsproblemen kunnen niet, of zijn niet volledig geregistreerd in de diverse bedrijven. Eveneens zijn de relaties met kosten en/of opbrengstenderving niet eenvoudig eenduidig te berekenen. Volstaan wordt hier met een globale aanduiding per marktsegment en worden alle kwaliteitskosten bij elkaar genomen.

Tabel 3: Kwaliteitskosten per week

Vers Vlees Markt	++
Slachterij-organisatie	++
Industriële markt	+++

Uit eerder ondezoek van het PV en de inventarisatieronde bleek dat de vermijdbare kwaliteitskosten voor de slachterij en varkenshouders geschat worden op zo'n f 4,00 per varken.

3.2. Deelproject 'Verwaarding'

Tijdens fase 1 is ingegaan op de mogelijkheden die er bestaan om binnen de slachterij-organisatie door middel van een stringente besturing van de productenstroom, een optimalisatie te bereiken in de afstemming tussen het aangevoerde product en de af te zetten producten.

Conclusies die daaruit voortvloeiden zijn:

* er is verbetering in de selectiemethoden mogelijk, waardoor een groter rendement resulteert;
* verbeteringen op dit terrein zijn alleen mogelijk wanneer de organisatie beschikt over goed gedefinieerde informatie over het aangevoerde product en over de eisen die gesteld worden door de afnemer aan het af te zetten product;
* verbeteringen zullen kunnen worden gerealiseerd in een latere fase van het project wanneer het project duidelijkheid heeft verschaft over de te hanteren informatie.

3.3. Slot

Met het project 'Matching 2000' wordt beoogd de kwaliteitskosten te verminderen in de productiekolom middels gezamenlijke inspanningen in het aanvoertraject (het traject fokkerij tot en met het moment dat varken dood is).
Op basis van de brede inventarisatie van kwaliteitsproblemen en kwaliteitskosten zullen keuzes gemaakt worden voor het inzetten van verbetertrajecten. Deze keuzes zullen gebaseerd moeten zijn op enerzijds 'technisch/praktisch mogelijkheden' en anderzijds op de 'verwachte returns on investments' van eventuele gezamenlijke inspanningen. De verwachte returns on investments hangen af van:

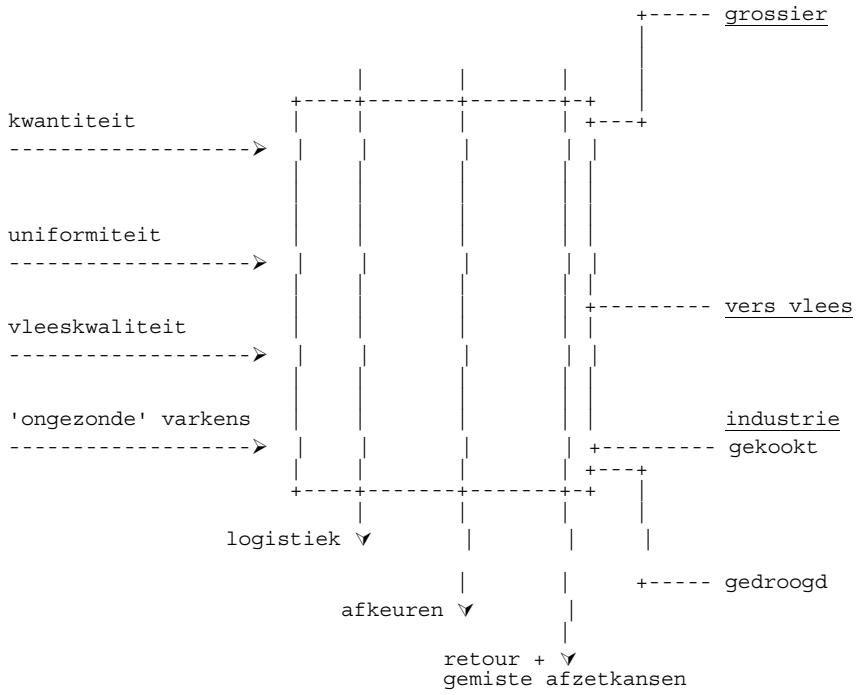
1. de inschatting welk deel van de kwaliteitskosten vermijdbaar zijn in de praktijk en,
2. de inschatting of schakels in het afzettraject bereid zijn om verbeteringen in hun rendement te delen met schakels in het aanvoertraject ('co-makership').

De genoemde kwaliteitsproblemen en kwaliteitskosten zijn tijdens discussies in de werkgroep afgezet tegen de bestaande aanwezige kennis (met name van de kennisinstellingen).
De werkgroep heeft een aantal mogelijke onderwerpen gekozen die in aanmerking komen voor fase 2 van Matching 2000.

1. Vleeskwaliteit in relatie tot industriële verwerking.
2. Verminderen kwaliteitskosten in aanvoertraject en slachthal (economische waardering en communicatie).
3. Verfijnen/verbeteren sortering ten behoeve van uniformiteit.
4. Opzetten databank ten behoeve van 1., 2. en 3..

4. CONCLUSIES EN VERVOLG

Samenvattend geeft het volgende schema de thema's weer waarop het vervolg van het project moet aangrijpen.

Per segment zullen de kritische factoren worden geanalyseerd.

Het vervolg zal een tweetal samenhangende projectvoorstellen behelzen:

* Beheersing en terugdringen van de kwaliteitskosten: **Matching IN**.
  Dit vloeit voort uit de kwantificering vanuit fase 1 die is aangegeven door de slachterij-organisatie zelf. Het betreft het gehele traject in de slachterij-organisatie tot en met weegschaal.
  Dit deelproject levert resultaten op voor de slachterij-organisatie en tevens kunnen worden doorvertaald naar het voortraject in de aanvoer.
* Optimale verwaarding door middel van selectie/matching in de slachterij-organisatie uitgaande van de wensen van de klant: **Matching OUT**.
  Dit deelproject levert resultaten op in de verwaarding in de slachterij en een betere belevering van de klant.

In dit project wordt onderscheid gemaakt naar:

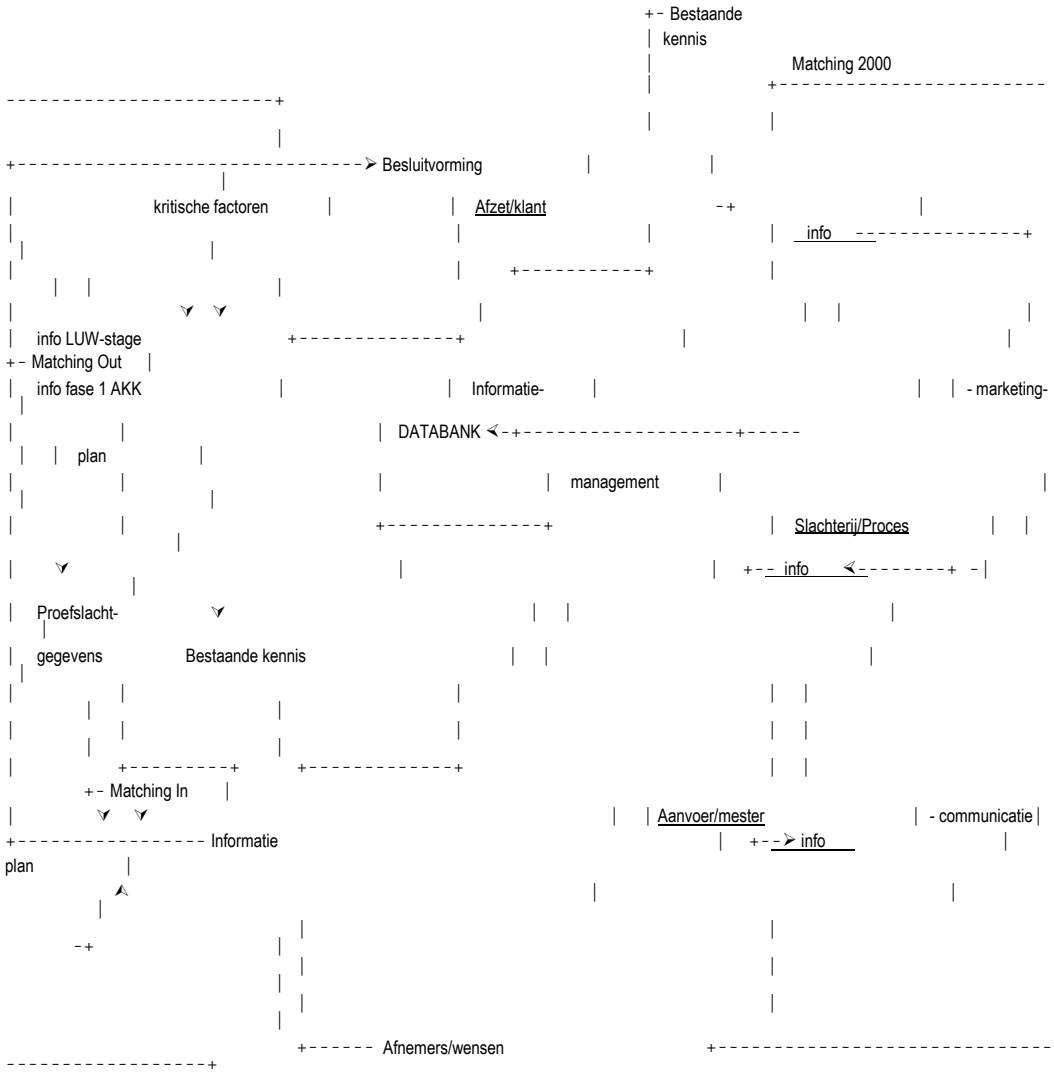
* generiek project: implementatie van matching systematiek waarlangs over de volle breedte van het lopende productenpakket een matching wordt gerealiseerd tussen

Verkoop/Klant - Productie/Slachterij - Inkoop/Primaire Sector;

* specifiek project: pilot ter onderzoeking van de mogelijkheden die er zijn, binnen de generieke matching-systematiek, om ten behoeve van bepaalde marktsegmenten in de keten vanuit de primaire sector specifieke producten te produceren. De pilot zal ingaan op de markt van 'Droge Ham'.

Om bovenstaande deelprojecten mogelijk te maken is het essentieel dat de slachterij kan beschikken over een up to date databestand betreffende de relevante kenmerken van het aangevoerde product in de vorm van een **databank**. De structuur hiervan en met name de bepaling van de relevante informatie is de kern van dit deelproject. Het is als het ware een strategische voorwaarde voor de beide andere deelprojecten: **INFORMATIE-MANAGEMENT**.

Schematisch kan de samenhang als volgt worden geschetst:

5. AANBEVELINGEN

Op basis van de conclusies en resultaten is het sterk aan te bevelen het project voort te zetten op basis van het vervolg projectvoorstel Matching In en Matching Out.

Daarbij zal in strategisch opzicht aandacht voor informatiemanagement van groot belang zijn. Het kunnen beschikken over en werken met informatie enerzijds uit de afzetmarkt en anderzijds uit de aanvoermarkt is van essentieel belang voor het genereren van een optimaal resultaat in de keten. Bewustmaken van de verschillende marktpartijen en kennisinstellingen van de kwaliateitskosten in elke schakel is een belangrijke voorwaarde voor het veranderen naar procuderen vanuit de keten. Gebleken is dat informatie hierover beperkt voorhanden is.

In eerste instantie zal de aandacht vooral uit moeten gaan naar het genereren van informatie uit het aanvoertraject. Daartoe zal een intensieve terugkoppeling vanuit de slachterij-organisatie een meerwaarde voor varkenshouders moeten opleveren (Matching In).
Vervolgens kan op basis van een inventarisatie van de eisen uit de afzetmarkt en via een daartoe in te richten databank (informatiemanagement) de koppeling gemaakt worden (Matching Out).

6. BIJLAGEN

Bijlage 1 en 2 zijn toegevoegd. Bijlage 3 tot en met 10 zijn beschikbaar bij de projectleiding:

1. Projectvoorstel fase 1 'Variërende kwaliteiten van vleesvarkens in de productieketen' (7 december 1995)
2. Lijst van projectdeelnemers
3. Overleg
   * Werkgroep
   * Stuurgroep
4. Optimalisatie selectie binnen slachterij
5. Marktinformatie
6. Visie op kwaliteitsklachten
7. Klankbordgroepen
   * Kader
   * Vers
   * Industrie
   * Slachterij-organisatie
   * Kwantificering
8. Rapportage fase 1 project 'Matching 2000''AKK-project Variërende kwaliteiten van vleesvarkens in de productieketen' (VV 95.054). April 1997.
9. Financiële rapportage fase 1
10. Projectvoorstel fase 2

Bijlage 2: Lijst van projectdeelnemers

Stuurgroep

Sturko Utrecht (participant)
de heer G. van Selm
Tractieweg 34
3534 AP UTRECHT
030 - 2432416
fax - 2445953

SturkoMeat B.V. (projectleiding)
de heer M. Steverink
Postbus 533
7000 AM DOETINCHEM
0314 - 322111
fax - 364068

Nederlands Varkensstamboek, p.a.
Noord Nederlands Varkensstamboek
(participant)
de heer W. Joosten
Hoofdweg 2
7382 BH KLARENBEEK
055 - 3011977
fax - 3012249

SturkoMeat B.V. (participant)
de heer N. Hendriksen
Postbus 533
7000 AM DOETINCHEM
0314 - 322111
fax - 364068

Sondag Voeders B.V. (participant)
de heer J. Wijers
Postbus 3
5469 ZG ERP
0413 - 214234
fax - 214281

SturkoMeat B.V. (projectleider)
de heer M. Droste
Postbus 533
7000 AM DOETINCHEM
0314 - 322111
fax - 364068

Stichting AKK
de heer W. Maijers
Postbus 15
5240 AA ROSMALEN
073 - 5219250
fax - 5218260

HAS KennisTransfer (adviseur)
de heer G. Hijl
Postbus 90108
5200 MA DEN BOSCH
073 - 6923637
fax - 6923640

Bijlage 2: vervolg

Werkgroep

Varkensstamboek
de heer dr.ir J. Merks
Postbus 43
6640 AA BEUNINGEN
024 - 6779999
fax - 6779800

de heer G. Eikelenboom
Postbus 65
8200 AB LELYSTAD
0320 - 238238
fax - 238050

Sondag Voeders B.V.
de heer H. Honderd
Postbus 3
5469 ZG ERP
0413 - 214234
fax - 214287

Provimi B.V.
de heer A. van Enckevort
Postbus 5063
3008 AB ROTTERDAM
010 - 4239562
fax - 4850297

TNO Voeding **niet meer aanschrijven!!!**
de heer D. Lutskes
Postbus 360
3700 AJ ZEIST
030 - 6944144
fax - 6957224

PV
de heer J. Huiskes
Postbus 83
5240 AB ROSMALEN
073 - 5286555
fax - 5218214

ID-DLO

ID-DLO
de heer R.E. Klont
Postbus 65
8200 AB LELYSTAD
0320 - 238238
fax - 238050

SturkoMeat B.V.
de heer M. Steverink
Postbus 533
7000 AM DOETINCHEM
0314 - 322111
fax - 364068

SturkoMeat B.V.
de heer H.H. Dollekamp
Postbus 533
7000 AM DOETINCHEM
0314 - 322111
fax - 364068

SturkoMeat B.V.
de heer M. Droste
Postbus 533
7000 AM DOETINCHEM
0314 - 322111
fax - 364068

HAS KennisTransfer
de heer G. Hijl
Postbus 90108
5200 MA DEN BOSCH
073 - 6923637
fax - 6923640

Rapportage fase 1
project 'Matching 2000'

'AKK-project Variërende kwaliteiten van vleesvarkens in de productieketen'
(VV 95.054)

Rapport is openbaar

's-Hertogenbosch, april 1997